

Janez
Bogataj

**Abeceda okusov
Slovenije**

Čompe

»Čómpe« so eno od 132 slovenskih narečnih poimenovanj za krompir, in sicer v dolini reke Soče, zlasti na Bovškem in še ponekod na Primorskem. Krompir in ime zanj sta se razširila v ta del Slovenije iz sosednje Furlanije. Sicer je beseda krompir prevzeta iz nekaterih izrazov za krompir v koroški in štajerski nemščini, ki so podobni poknjiženemu izrazu *Grundbirne*, kar pomeni zemeljska hruška. V slovenščini je bil poleg tega izraza poznan tudi izraz zemeljsko jabolko. Krompir so prebivalci Slovenije spoznavali od sredine 18. stoletja. Najprej ni bil priljubljen. Na Koroškem (danes v Avstriji) so ga cenili kot surovino za kuhanje žganja. Šele slabe letine in z njo povezana lakota ter ukrepi cesarice Marije Terezije so povzročili postopno priljubljenost krompirja in možnosti za pripravo najrazličnejših jedi. Zelo popularen je postal pražen krompir, imenovan tudi *restan*

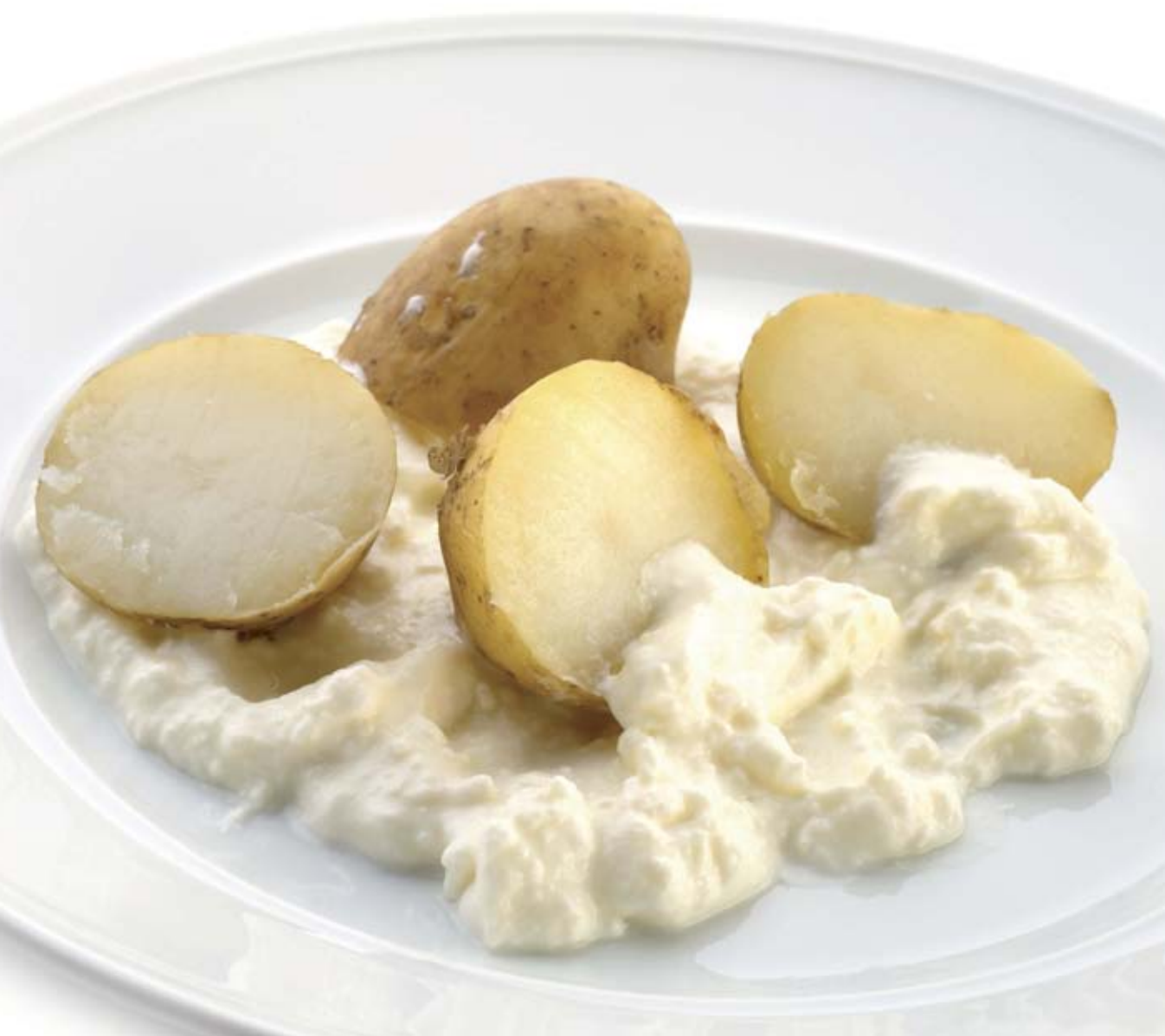
ali *tenstan* krompir. Postal je tako rekoč obvezna jed jedilnih obrokov pri sobotnih in nedeljskih meščanskih in kmečkih kosilih. Leta 2000 so v Ljubljani ustanovili Društvo za priznanje praženega krompirja kot samostojne jedi, ki ima že čez 1000 članov in vsako leto prireja Sveltovni festival praženega krompirja. Društvo se uspešno povezuje tudi z drugimi državami po svetu, imajo svoj prapor, himno in pravilo, da mora vsak član društva vsaj enkrat mesečno na javnem kraju ali v družbi več kot treh oseb zaužiti porcijo praženega krompirja kot samostojno oziroma glavno jed.

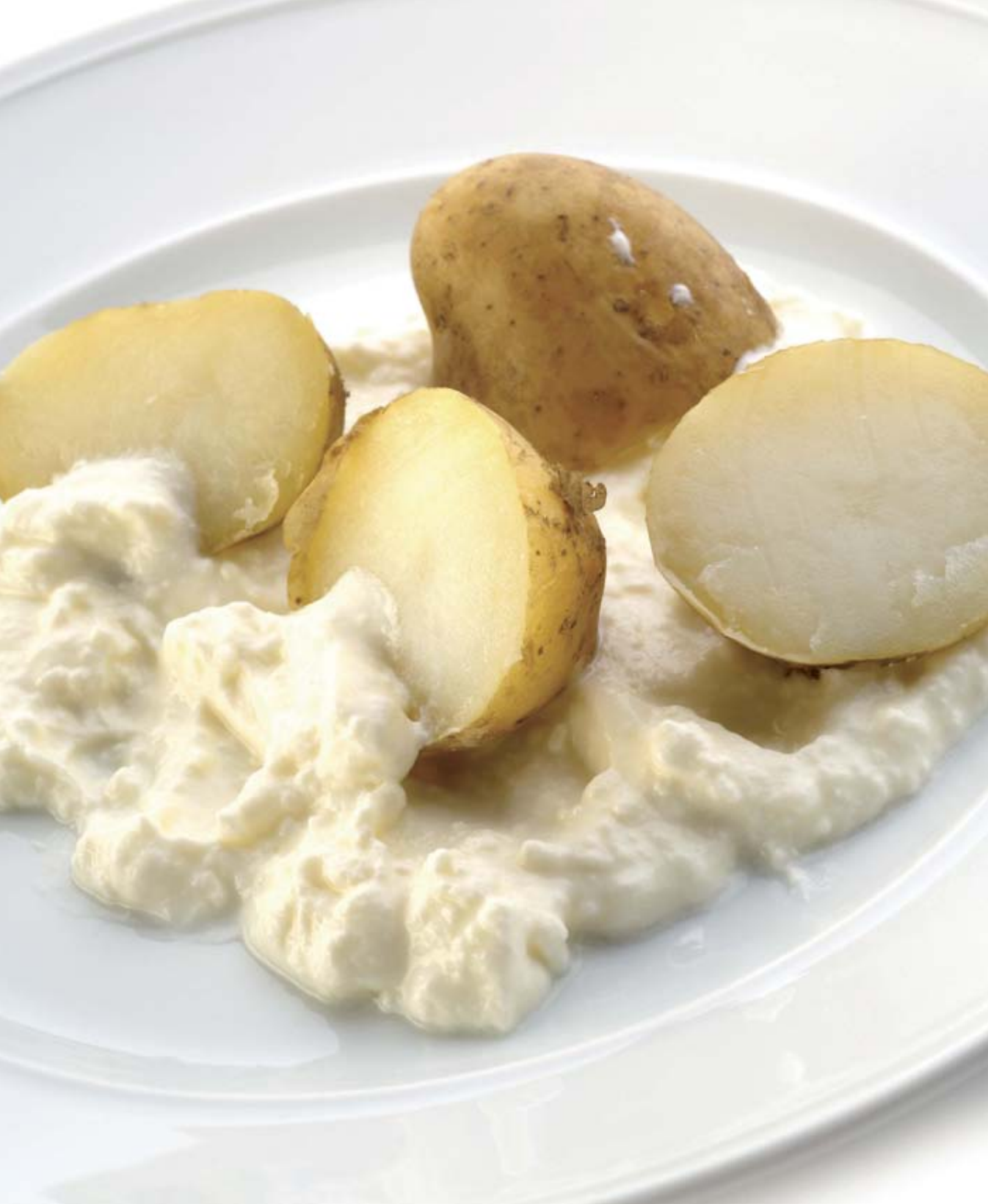
Č

24

ABECEDA OKUSOV SLOVENIJE

Čompe s skuto

SESTAVINE

100 dag krompirja

50 dag skute

sol

1. Srednje velike krompirje operemo, razpolovimo in skuhamo neolupljene v slani vodi.
2. Kuhane krompirje odcedimo in jih postrežemo s svežo skuto.

Še nekaj živil in jedi, ki se začnejo s črko Č

Češpljeva juha (Štajerska),
češpljeva kaša (Gorenjska,
osrednja Slovenija), *čmar* (Bela
krajina), čokolade »Gorenjka«,
črnomaljski nadev (izg. nâdef)
ali *fúline* (Bela krajina).

27